

“Tunteet väreissä”

Inka Sarkio

Taidegrafiikka/Tapiola

Ohjaaja: Aino Sinda



ESPOON KUVATAIDEKOULU
Kuvataiteen perusopetus
Laaja oppimäärä
LOPPUTYÖ 2026

Sisällysluettelo

Yleisesti työstäni	3
Tekniikka	4
Työn suunnittelu ja inspiraatio	5
Työprosessi	6
Ajatuksia lopputyön tekemisestä	8

Yleisesti työstäni

Työssäni pyrin kuvaamaan valaistuksen ja värien vaikutusta tunteiden tulkintaan. Työssä on naisen kasvot esitettynä erilaisissa värikombinaatioissa, jotka tuovat ilmeettömille kasvoille erilaisia tunnetiloja. Tarkoituksena on antaa katsojan tehdä vapaasti omaa tulkintaa, sillä uskon ison osan taiteen kauneudesta olevan katsojan tulkinnassa.

Vedossarjaan kuuluu 18 vedosta ja 10 koevedosta, joista lopputyöhön valikoitui mukaan yhdeksän. Jokainen vedos koostuu kolmesta kuparilaatasta, joista kukin edustaa yhtä pääväriä. Jokainen laatta on vedostettu samalle paperille päällekkäin, jolloin päävärit muodostavat sekoittuessaan laatalle eri sävyjä.

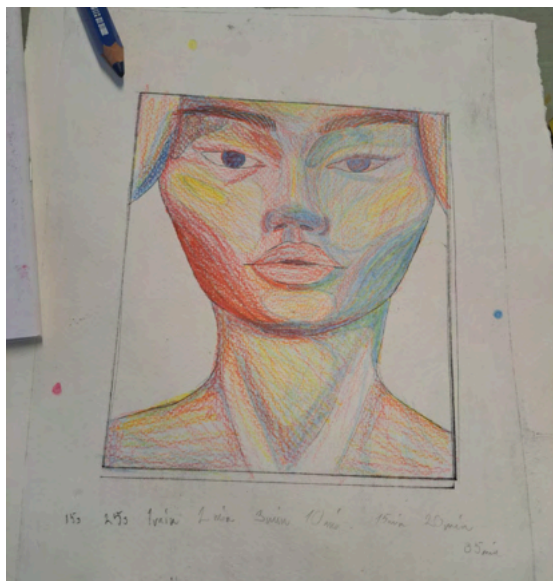
Tekniikka

Kuparilaatoissa on käytetty päätekniikkana akvatintaa. Akvatintassa kuparilaatta päällystetään vahalla. Vahaa suihkutetaan ohut kerros airbrush-kynällä kompressorin läpi laatan pintaan mahdollisimman tasaisella kädenjäljellä. Vaha jättää laatan pinnalle pieniä pisteitä, jotka suojaavat laattaa syövytykseltä niiden kohdalta. Vahan tarkoituksena on aiheuttaa kuparilaatan pinnalle tekstuuria, jotta painoväri tarttuu siihen. Ilman vahapohjustusta painoväri ei tarttuisi laattaan, sillä laatan pinta syöpyisi tasaisesti ja olisi sileä.

Vahan jälkeen aloitetaan syövytys. Ennen ensimmäistä syövytystä alueet, jotka halutaan pitää valkoisina peitetään lakalla. Sen jälkeen kuparilaattaa syövytetään ensimmäisen kerran. Laattaa syövytetään asteittain, jotta siihen saadaan eri tummuusasteita: mitä pidempään laattaa syövyttää sitä enemmän siihen tarttuu vedostusvaiheessa painoväriä, ja sitä tummempi väri vedokseen tulee. Sitten lakalla peitetään seuraavaksi vaaleimpana pidettävä alue, jota seuraa uusi syövytys. Tätä jatketaan kunnes laatan viimeisetkin kohdat on syövytetty haluttuun tummuusasteeseen.

Tarvitsin laattojen kohdistamiseen ääri viivat, mutta en halunnut niitä lopulliseen työhön. Yleensä akvatintan kanssa yhdistetään viivasyövytystä, jossa laattaan syövytettävät ääri viivat näkyvät sekä laatussa että lopullisissa vedoksissa. Viivasyövytyksen sijaan piirsin neulalla erilliselle kalvolle ääri viivat ja vedostin ne kuparilaattojen päälle. Tämä kuitenkin hankaloitti työn tekemistä, sillä toisin kuin viivasyödytyksessä, ääri viivat olivat haaleat ja painoväri kului pikkuhiljaa pois laatan pinnalta. Lopputuloksen kannalta se oli kuitenkin mielestäni oikea vaihtoehto, sillä vedoksiin ei päätynyt vahvoja viivoja.

Työn suunnittelu ja inspiraatio



Työn luonnos

suhteiden muutoksella oli liian kiinnostava sivuutettavaksi, joten rupesin vedosvaiheessa leikkimään erilaisilla värikombinaatioilla saadakseni erilaisia tunnetiloja aikaiseksi eri vedoksiin.

Kaikissa muissa esillä olevissa vedoksissa on käytetty päävärejä - sinistä, punaista ja keltaista - paitsi lopullisen työn (ks. kansikuva) keskimmäisen rivin reunimmaisissa kuvissa. Oikeanpuoleinen kuva on tehty limenvihreällä, kirkkaan oranssilla ja fuksianpinkillä. Vasemmanpuoleinen puolestaan on tehty sähkönvioletilla, fuksianpinkillä ja turkoosilla.

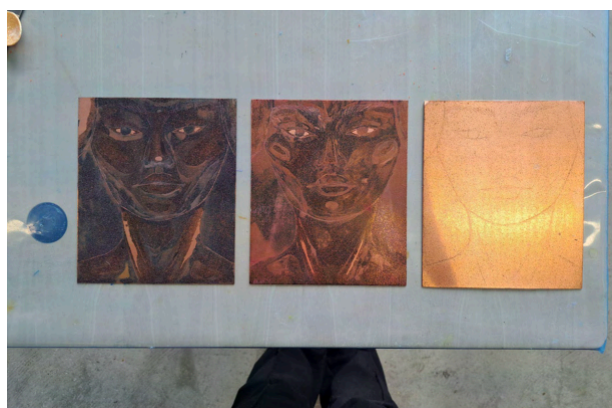


Vedoksen työstämistä

Olen aina ollut kiinnostunut väriteoriasta, ja työ saikin alkunsa, kun mietin, voisiko työn tehdä pelkästään päävärejä käyttäen. Kehittelin ideaa hetken, ja totesin, että haluan ainakin yrittää. Alunperin työn pohja-ajatuksena oli siis pelkästään värit, mutta kun vedotin ensimmäisiä koevedoksia havaitsin värin vaikuttavan kuvan tunnelmaan ja kasvojen tunnetilaan. Ajatus tunnetilojen vaihtelusta pelkällä värisävyjen

Työprosessi

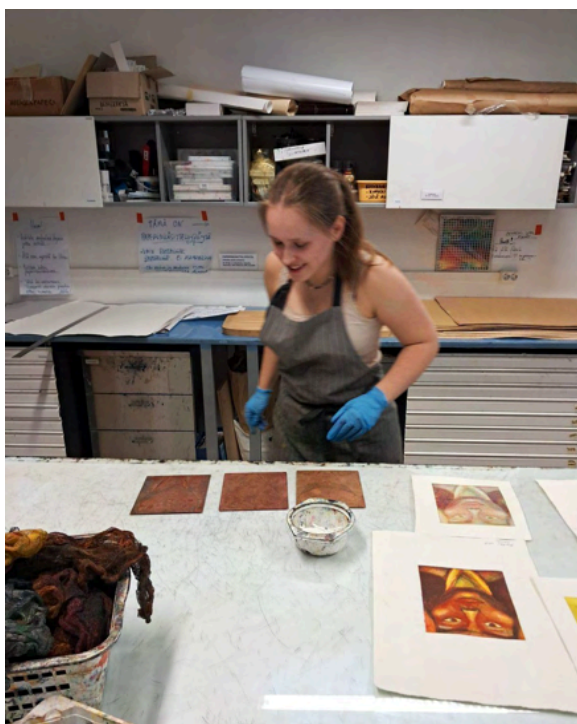
Kun aloitin työn, en vielä tiennyt että siitä tulisi lopputyöni. Lähes kaikki grafiikan työni ovat olleet lopputyön mittaisia, sillä pidän pitkäaikaisemmista projekteista ja olen töissäni kunnianhimoinen. Aloitin työn jo vuoden 2024 keväällä suunnittelusta ja laattojen syövyttämisestä. Sain kaikkien laattojen akvatintan valmiiksi ja tein muutaman koevedoksen, kunnes työ jäi tauolle kesäloman ajaksi.



Sininen ja punainen laatta akvatintan ja koevedosten jälkeen. Keltainen laatta ennen syövytystä.



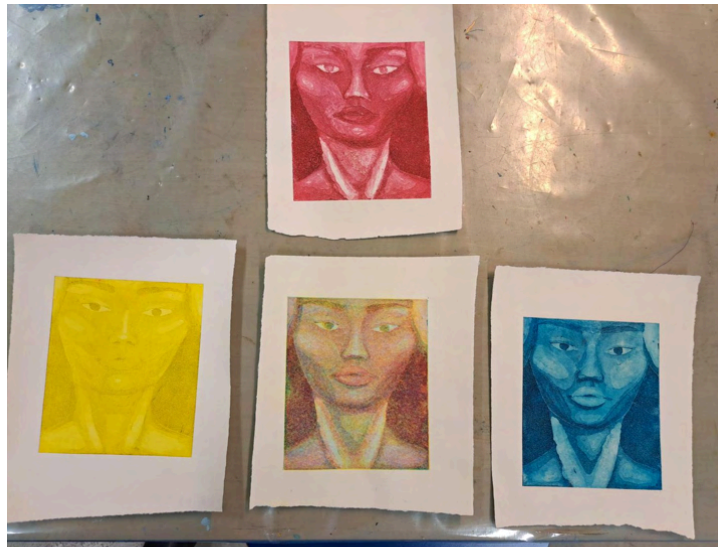
Laattojen koevedokset



Laattojen vedostamista

Syksyllä 2024 työtiloissamme oli vesivahinko, joten tein väliaikaistilassa uutta työtä. Väliaikaisessa tilassamme ei ollut prässää ja siksi en pystynyt vedostamaan kuparilaattoja. Minulle tuttuun tapaan uusi projekti oli sekin pidempi ja venähti kevääseen 2025 asti. Lopputyöni parissa jatkoin jälleen huhtikuussa 2025.

Kun vedostin laatoista koevedoksia en ollut vielä täysin tyytyväinen lopputulokseen, joten päätin muokata laattoja. Tein liian vaaleisiin kohtiin tiheää ristikköä kuivaneulalla, jotta painoväri on enemmän tarttumapinta-alaa ja sain aikaiseksi tummempaa



jälkeä. Liian tummia kohtia puolestaan painoin litteämmäksi metallisella kiillotuspuikolla, jolloin niissä on vähemmän pintaa johon väri voi tarttua, ja näin jäljestä tulee vaaleampaa ja vaihdoskohdista pehmeämpiä.



Oikeanpuoleinen vedos on vasemmanpuoleisen haamuvedos

eriväristen vedosten sopivan hyvin muiden lopputyöhön valitsemieni vedosten värimaailmaan. Samasta syystä lopulliseen työhön päättyi myös kaksi haamuvedosta. Haamuvedos syntyy, kun laatta on vedostettu paperille ja likainen laatta vedostetaan uudelleen puhtaalle paperille, pesemisen ja uuden värin laittamisen sijaan. Tällöin vedoksen pintaan tulee rakeinen tekstuuria ja vedos on vaaleampi, koska edellinen vedos on imenyt suurimman osan painoväristä.

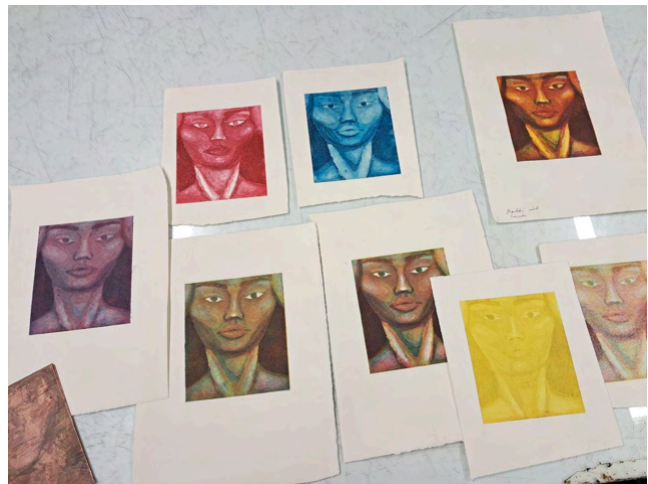
Vedoksia tehdessäni aloin leikittelemään erilaisilla värikombinaatioilla.

Erivärisistä vedoksista kaksi päättyikin lopputyöhön. Pysin vedosten asettelussa värikombinaatioiden sulavaan vaihdokseen tummasta vaaleaan, ja koin

Ajatuksia lopputyön tekemisestä

Minulla on ollut kuviksen ohella paljon muitakin harrastuksia, joten en vielä viime vuonna kokenut ehtiväni tehdä lopputyötä. Tänä lukuvuonna taidegrafiikan työpajaa ei kuitenkaan enää ollut, joten päätimme yhdessä opettajani kanssa, että tekisin lopputyön erityisjärjestelyinä ja päädyimme siihen, että tästä työstä tulisi lopputyöni. Lisäksi koin, että minulla on tarpeeksi materiaalia tähän työkirjaan.

Työkirjaa tehdessä on ollut ihanaa päästä sukeltamaan takaisin taidegrafiikan maailmaan ja suunnittelemaan lopputyötä. Vaikka vedossarja oli jo valmis, minun piti kuitenkin miettiä, mikä vedoskokonaisuus olisi lopputyöni ja mitä siitä haluaisin kertoa.



Minulla ei ole ollut tapana tehdä töihini vedosmerkintöjä. En ole ikinä ollut varma onko vedossarja valmis vai teenkö vedoksia vielä lisää, saatikka kokenut vedosmerkintöjä tarpeellisiksi. Lopputyöhön päätin kuitenkin lisätä vedosmerkinnät, sillä ne tekivät vedossarjasta valmiin kokonaisuuden. Työssä on yhteensä 28 vedosta, ja vedosmerkintöjen tekeminen olikin suuri urakka. Vedoksiin piti merkitä monesko sarjan vedos mikäkin on. Koska tässä kohtaa työn aloittamisesta ja ensimmäisistä koevedoksista oli miltei kaksi vuotta, oikean vedostusjärjestyksen selvittäminen oli ehdottomasti koko päivän operaatio. Pohdin vedosmerkintöjä tehdessäni pitkään, mitkä vedoksista luokittelisin koevedoksiksi ja mitkä ottaisın vedossarjaan. Vaikka vedosmerkintöjen tekeminen jälkikäteen olikin työlästä, se oli palkitsevaa, sillä se sai työn tuntumaan valmiilta.

Pohdin myös hyvin pitkään, mitkä 18 vedoksesta otan näyttelyyn mukaan. Alunperin minulla oli ajatuksena sisällyttää lopputyöhön vain kuusi vedosta. Mietin vedosten asettelua kauan, kunnes keksin idean laittaa vedokset liukuväriin tummasta vaaleaan. Ymmärsin heti, että vedoksia tulisi olla yhdeksän ja tiesin, mitkä kolme vedosta kokonaisuudesta puuttuivat. Olin tässä vaiheessa ehtinyt kuitenkin jo löytää ja hankkia kehykset, jotka täyttivät tarkat kriteerini. Kolmen vedoksen lisääminen työhön aiheutti minulle vielä uuden reissun rakkaaseen Espoon Ikeaan.

Viimeisiä vedoksia tehdessäni tiesin jo, että tämä olisi lopputyöni, vaikka se ei ollut alkuperäinen suunnitelma työtä aloittaessani. Lopulta koen onnekkana sattumana etten tiennyt etukäteen tästä tulevan lopputyöni. Se poisti työn tekemisestä kiireen ja ylimääräisen stressin, jotka eivät mielestäni muutenkaan kuulu taiteen tekemiseen. Taiteen ja luovan tuottamisen ei tulisi olla suorittamista vaan omien ideoiden ja ajatusten toteuttamista.



Olen ollut kuvataidekoulussa 12 vuotta. Aloitin taiteen perusopetuksessa 6-vuotiaana ja olen alusta asti halunnut joskus tehdä lopputyön. Olen kiitollinen, että sain mahdollisuuden tehdä työtä omaa tahtiani, sillä jos minun olisi pitänyt edetä tavallisessa rytmissä, en todennäköisesti olisi ikinä kerennyt tekemään omaa lopputyötä. Aloitin työn keväällä 2024, työ valmistui keväällä 2025, muut lopputyötehtävät ja työkirjan olen tehnyt tänä vuonna.